

Nazwa przedmiotu Różnorodność biologiczna		Kod ECTS 13.1.0025	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Katedra Genetyki			
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) prof. UG, dr hab. Tadeusz Namiotko, mgr Bartłomiej Hajek, dr Barbara Wojtasik, dr Hanna Margońska, mgr Przemysław Baranow, Anna Biała			
Studia			
wydział	kierunek	stopień	tryb
Wydział Biologii	Przyroda	wszystkie	wszystkie
specjalność	specjalizacja	semestr	
wszystkie	wszystkie	1	
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć Wykład, Ćw. audytoryjne, Ćw. laboratoryjne		8	
Sposób realizacji zajęć zajęcia w sali dydaktycznej		SZACOWANIE CZASU PRACY Praca w kontakcie z nauczycielem: Udział w zajęciach – 90 godzin Udział w egzaminie/zaliczeniu – 2 godziny Udział w konsultacjach – 3 godziny Samodzielna praca studenta: Przygotowanie do zajęć – 65 godzin Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia – 40 godzin	
Liczba godzin Ćw. laboratoryjne: 30 godz., Wykład: 30 godz., Ćw. audytoryjne: 30 godz.		RAZEM: 200 godzin	
Cykl dydaktyczny 2012/2013 zimowy			
Status przedmiotu obowiązkowy		Język wykładowy polski	
Metody dydaktyczne - analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, konwersacja, prezentacja multimedialna - wykonanie i obserwacja okazów i preparatów, wykonanie i opisanie schematycznych rysunków przedstawiających obserwowane preparaty, dyskusja, praca w grupach, rozwiązywanie zadań - wykład z prezentacją multimedialną		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		Sposób zaliczenia - Egzamin - Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - egzamin pisemny testowy	
		Podstawowe kryteria oceny	

- wykład: termin I i II – egzamin pisemny testowy
- ćwiczenia audytoryjne – ocena znajomości treści zadanej literatury i umiejętności wykorzystania tej wiedzy podczas dyskusji i zadań pisemnych związanych z analizą tekstu na każdych zajęciach oraz ocena za jednorazowe przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej na jeden temat
- ćwiczenia laboratoryjne
- zaliczenie pisemne poszczególnych partii materiału (wejściówki i kolokwia oraz sprawdziany), przygotowanie ustnej prezentacji multimedialnej, wykonanie określonej pracy praktycznej
- - ocena końcowa wystawiona na podstawie liczby punktów i ocen cząstkowych otrzymanych w trakcie realizacji zajęć (z wejściówek, kolokwiów, sprawdzianów, wykonania pracy praktycznej i za przygotowanie prezentacji)
- egzamin obejmuje materiał zaprezentowany podczas wykładów; test zaliczeniowy jest oceniany wg skali procentowej określonej w Regulaminie Studiów UG
- ćwiczenia audytoryjne – ocena końcowa zależy od łącznej liczby punktów uzyskanych podczas dyskusji i zadań oraz za prezentację; w przypadku nie uzyskania wystarczającej liczby punktów, student zobowiązany jest zaliczyć ćwiczenia odpowiadając pisemnie lub ustnie na pytania dotyczące całości materiału
- ćwiczenia laboratoryjne – wejściówki i sprawdziany obejmują stopień opanowania materiału obowiązującego na danych ćwiczeniach w formie pisemnej; kolokwia obejmują stopień opanowania materiału z 5(lub 4) ostatnich ćwiczeń (3 kolokwia w czasie semestru); ustna prezentacja multimedialna obejmuje zakres wyczerpania tematu, poprawność merytoryczną, sposób prezentowania, atrakcyjność prezentacji; oceniane są również prace praktyczne wykonywane na zajęciach oraz umiejętność rozwiązywania zadań

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

1. Poznanie definicji różnorodności biologicznej i metod mierzenia różnorodności gatunkowej, czynników wpływających na stopień bioróżnorodności, zagrożeń bioróżnorodności i sposobów jej ochrony. Poznanie różnorodności i zmienności organizmów żywych ze szczególnym uwzględnieniem krajowych gatunków flory i fauny o znaczeniu gospodarczym, sanitarnym, bioindykacyjnym, chronionych, wymierających lub zagrożonych oraz gatunków kluczowych w funkcjonowaniu ekosystemów.
2. Zrozumienie mechanizmów ewolucji świata ożywionego oraz umiejętność wykorzystania tej wiedzy do wyjaśniania przyczyn i zakresu różnorodności biologicznej dziś i w przeszłości.

Treści programowe

A. Wykład

Definicja różnorodności biologicznej, sposoby określania stopnia różnorodności, czynniki wpływające na stopień różnorodności biologicznej, zagrożenia i sposoby ochrony bioróżnorodności.

Ewolucyjny przegląd wybranych grup mikroorganizmów, grzybów, roślin i zwierząt z uwzględnieniem gatunków wymierających, zagrożonych, objętych ochroną lub posiadających znaczenie bioindykacyjne.

Podstawowe założenia syntetycznej teorii ewolucji. Ewolucja na poziomie populacji: prawo Hardy'ego i Weinberga, czynniki odpowiedzialne za elementarne zmiany ewolucyjne; modele i przykłady efektywności doboru naturalnego. Pojęcia gatunku, bariery zapobiegające kojarzeniom, klasyfikacja i przykłady procesów specjacyjnych. Ewolucyjne korzyści i koszty wynikające z płciowości. Trendy ewolucyjne i tempo zmian ewolucyjnych.

B. Ćwiczenia audytoryjne

Ewolucja w zapisie kopalnym: ewolucyjna historia wybranych grup, podobieństwa pomiędzy organizmami jako podstawa wnioskowań genealogicznych, badanie przebiegu filogenezy. Zmienność, dobór, dobór płciowy, adaptacje. Ewolucja różnorodności biologicznej: trendy ewolucyjne, masowe wymierania, przyszłość bioróżnorodności. Radiacje: zarys przeszłości ewolucyjnej i powiązania filogenetyczne człowiekowatych. Wybrane zagadnienia dotyczące tzw. "przełomów w ewolucji", kluczowych okresów w historii życia na Ziemi.

C. Ćwiczenia laboratoryjne

Przegląd wybranych przedstawicieli poszczególnych grup systematycznych roślin i grzybów (charakterystyka i pozycja systematyczna).

Wykorzystanie roślin i grzybów przez człowieka (medycyna, rolnictwo, przemysł, bioindykacja), ich znaczenie w przyrodzie. Wykorzystanie klucza do oznaczania na przykładzie wybranych grup bezkręgowców. Podobieństwa pomiędzy organizmami jako podstawa wnioskowań genealogicznych.

Podstawy genetyki populacji: struktura genetyczna populacji, stan równowagi Hardy'ego i Weinberga, analiza wybranych czynników wywołujących elementarne zmiany ewolucyjne.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

Futuyma D.J. 2008. Ewolucja. WUW, Warszawa (wybrane rozdz.) Szweykowska A., Szweykowski J. 2009. Botanika. Tom 1 i 2. PWN, Warszawa. (wybrane rozdz.) Maćkowiak M., Michalak A. (red.) 2008. Biologia: jedność i różnorodność. Warszawa. (wybrane rozdz.) Świat Nauki – wybrane artykuły dotyczące biologii ewolucyjnej i bioróżnorodności z numerów archiwalnych i bieżących A.2. studiowana samodzielnie przez studenta: Futuyma D.J. 2008. Ewolucja. WUW, Warszawa (wybrane rozdz.) Müller E., Loeffler W. 1987. Zarys Mykologii. PWRiL, Warszawa. Szweykowska A., Szweykowski J. 2009. Botanika. Tom 1 i 2. PWN, Warszawa. Świat Nauki – wybrane artykuły dotyczące biologii ewolucyjnej i bioróżnorodności z numerów archiwalnych i bieżących B. Literatura uzupełniająca: Krzanowska i in. 2000. Zarys mechanizmów ewolucji. PWN, Warszawa. Maynard-Smith J., Szathmari E. 2000. Tajemnice przełomów w ewolucji. PWN, Warszawa Wilson E. O. 1999. Różnorodność życia. PIW, Warszawa.	
Efekty uczenia się <u>Przedmiot realizuje:</u> Efekty w obszarze nauk przyrodniczych: P1A_W01, P1A_W05, P1A_W07, P1A_W08, P1A_U01, P1A_U06, P1A_U07, P1A_U08, P1A_U01, P1A_U11, P1A_K01, P1A_K02, P1A_K03, P1A_K04, P1A_K06, P1A_K07 Efekty dla kierunku Przyroda UG: P_W01, P_W07, P_W09, P_U01, P_U04, P_U07, P_U09, P_K01, P_K04, P_K06, P_K08	Wiedza - opisuje podstawowe koncepcje i mechanizmy ewolucji oraz wyjaśnia przyczyny różnorodności biologicznej na wybranych przykładach roślin i zwierząt z uwzględnieniem istoty nauk przyrodniczych (W_01) - przedstawia charakterystykę, systematykę i ewolucję wybranych grup organizmów roślin i grzybów z uwzględnieniem ich znaczenia dla człowieka i w przyrodzie (P_W01) - definiuje pojęcie różnorodności biologicznej, zna sposoby pomiaru bioróżnorodności, potrafi omówić czynniki wpływające na stopień bioróżnorodności, jej zagrożenia i sposoby jej ochrony (P_W07) - rozumie zasady prowadzenia badań i zna procedury naukowego poznania i typowe narzędzia badawcze stosowane w badaniach bioróżnorodności (P_W07) - rozumie potrzebę integracji wiedzy z różnych obszarów nauk przyrodniczych dla naukowego poznania różnorodności biologicznej oraz sposobów jej ochrony (P_W09) Umiejętności - bezpiecznie pracuje w laboratorium posługując się podstawowymi technikami badawczymi stosowanymi przy elementarnym opisie roślin, grzybów i zwierząt (P_U01) - analizuje i prawidłowo interpretuje podstawowe problemy związane z ewolucją, zagrożeniem i ochroną bioróżnorodności w oparciu o poznaną wiedzę, krytycznie ocenia rezultaty własnej pracy intelektualnej oraz jakość informacji naukowej uzyskanej od innych (P_U04) - poszerza umiejętności badawcze i samodzielnie zdobywa wiedzę na temat różnorodności biologicznej, potrafi tę wiedzę zaprezentować przygotowując i przedstawiając prezentację multimedialną oraz broniąc własnych argumentów w dyskusji (P_U09) - w oparciu o zdobytą wiedzę, dyskutuje na temat znaczenia dla człowieka i środowiska omawianych grup organizmów (P_U07) Kompetencje społeczne (postawy) - ma świadomość ograniczenia własnej wiedzy i kompetencji oraz wykazuje gotowość do uczenia się przez całe życie (P_K01) - potrafi zorganizować pracę małego zespołu oraz wykazuje zdolność do efektywnej pracy w zespole (P_K04) - jest odpowiedzialny za powierzony sprzęt/materiały i własną pracę oraz szanuje pracę innych (P_K08) - jest wrażliwy na problem wymierania gatunków i docenia znaczenie ochrony różnorodności biologicznej dla funkcjonowania człowieka (P_K06).
Kontakt tadeusz.namiotko@biol.ug.edu.pl	